

אורות השבת

גליון מס' 828

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

אחראי מערכת

הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע

דברים - "שבת חזון"

עורך

הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

בליל זה יבכיון (לתשעה באב)

כבר הבטיחנו רבותינו: 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בנחמתה', ברם ברור שאבלות היא ביטוי של כאב על אובדן ואי אפשר להתאבל ולבכות על אבידה בלא שמכירים בגודל ערכה. ואכן רבים הם מאמרי חז"ל אודות חשיבות בית המקדש והשפעתו המכרעת לכל מהלך חיינו - הן ברוחניות והן בגשמיות, בפרט החלל הנורא בחלקים רבים בתורה שנעלמו מאתנו עקב חורבן ביהמ"ק וסילוק השכינה, כדברי הגר"א שמים שנחרב ביהמ"ק אין אנו יכולים לחדש כלום בתורה וכל עמלנו בה הוא רק להבין בדברי הראשונים שכבר נתחדשו בעולם, עכת"ל. ועל דא קא בכינה 'אוי לנו על שריפת ההיכל ואוי לנו על שריפת התורה'.

ובאמת לכשנתבונן נראה שבית המקדש היה גאונם וחשיבותם של ישראל, וכדברי הגמ' (תגינה ה, ב) אודות בית המקדש שהיה 'גאונותן של ישראל', וביאר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל ש'גאון' הוא לשון חשיבות: בית המקדש היה גאונותן של ישראל כפשוטו, משום שעל ידו התפרסם בכל העולם שבני ישראל הם בניו של מלך מלכי המלכים. לא בכדי 'לא האמינו מלכי ארץ וכל יושבי תבל כי יבוא צר ואויב בשערי ירושלים' (איכה ה, יב), הדבר הזה היה נראה כבלתי מציאותי - בדיוק כשם שהיום נצביע על מדינה קטנה ונאמר שהיא תנצח את ארה"ב המעצמה העולמית (כלשונו), עכת"ל.

ואם יש את נפשך לדעת מדוע לא האמינו כל יושבי תבל כי ניתן לגבור על ישראל, שא נא עיניך לדברי חז"ל אודות גבורתן המופלאה של בחורי ירושלים, דהנה כאשר נודו אבני בליסטראות ע"י הרומאים כדי להבקיע את החומה, עמדו בחורי ירושלים על החומה וקלטו את האבנים האדירות בידיהם, והדפו אותם חזרה לעבר הרומאים. יש להשתומם, שהרי אותם בחורים היו נתונים במצור של יותר מששה חודשים (מים עשרה בשבת עד י"ז בתמוז בו הובקעה העיר), והיו נתונים בחרפת רעב נוראה עד כדי 'נשים רחמניות ביטלו בשר ילדיהן' רח"ל. והגע עצמך כיצד נראה אדם מהישוב אחרי מספר ימים של חרפת רעב! הרי לפנינו גבורה פלאית.

אכן מפורש בחז"ל בכמה מקומות, שחוקי הטבע לא שלטו כלל בבית המקדש, שכן מלבד הניסים הידועים של 'נר המערבי' ולשון של זהורית' ולחם הפנים' וכו', מצאנו בפרקי דרבי אליעזר (פרק נא): 'בשבתות היו ישראל עומדים שם ורואים הדלתות נפתחים מאליהם ויודעים שבא יום השבת, וכן בראשי חודשים היו ישראל עומדים שם ורואים הדלתות נפתחים מאליהם ויודעים שאותה שעה נולדה הלכנה ומקדשין את החודש', ע"ש. ולמעשה עצם עמידתם של עמדי המקדש היה בדרך נס, כמבואר בחז"ל שכאשר ביקש שלמה המלך להכניס את הארון פנימה, דבקו שערי קודש הקודשים זה לזה, וכשאמר שלמה 'שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד, נפתחו השערים'.

ודע, שעצם ההתבוננות במעלותיו של ביהמ"ק והדביקות בו, הקרינה השפעה עצומה של קדושה ויראת שמים, כמבואר להדיא בפרקי דרבי אליעזר הנז"ל: 'ומכיון שהיו תמיד שם ורואים את הדלתות נפתחים מאליהם, יודעים ששכינתו של הקב"ה בו, ומיד היו כורעים ומשתחוים לפני אלוקיהן', ע"ש. וכן מבואר בתוס' (בבא בתרא כא, א) אודות מצות עליה לרגל: 'לפי שהיה רואה קדושה גדולה וכהנים עוסקים בעבודה, היה מכוון לבו יותר ליראת שמים', עכ"ל.

ומה נעמו בזה דבריו הנשגבים של הגאון מפוניב' זצ"ל, אודות מעשה דיוסף משיטא המבואר במדרש (בראשית רבה, כב), חז"ל: 'כאשר ביקשו הרומאים מיוסף משיטא לפרוץ לפנייהם אל תוך ביהמ"ק והבטיחו לו שכל חפץ שיטול משם יהיה שלו, נכנס ונטל את מנורת הזהב ויצא, וכשביקשו ממנו שוב להיכנס וליטול מה שירצה סירב יוסף משיטא ואמר 'לא די לי שהכעסתי לאלוקי פעם אחת אלא שאכעיסנו פעם שניה'. מה עשו לו, נתנו אותו במסור של חרשים, והיו מנסרים בו, והיה אומר אוי לי שהכעסתי לבוראי, עד שיצאה נשמתו. יצאה בת קול מן השמים ואמרה 'מזומן יוסף משיטא לחיי העוה"ב', עכת"ל. והלב משתומם מהשינוי התהומי שהתחולל בקרבו של יוסף משיטא,

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

חיים של תורה וגאולה

כתב המהר"ל מפראג כל מאורע חשוב שקורה במשך השבוע, כבר מרומז ומופיע בפרשה שקורין בשבת שלפניו, בשבוע זה שאירע בו חורבן בית המקדש, מבאר ה'בן לאשרי' מרומז בפרשנותו 'אלה הדברים אשר דיבר משה', 'אלה' גימטריה ב' פעמים ח"י, לרמז שיש שני סוגי ח"י-חיים 'חיים של גלות' או 'חיים של גאולה', והכל תלוי בקיום התורה והמצוות והמעשים טובים כדי לקרב את ביאת המשיח והגאולה השלימה. וכשם ש'חומש דברים' נקרא 'משנה תורה' מלשון 'שינון' שבו משה רבינו ע"ה חזר על הדברים שבארבעת חומשי תורה הראשונים, כך כל מי שעמל בתורה ומשנן וחזר על התורה הק' תדיר, זוכה לשני סוגי ח"י-חיים, בעוה"ז חיים ארוכים טובים ומאושרים, ובעוה"ב חיים עליונים של תענוג רוחני בגן עדן.

ברכת לבת אלון ואברהם

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק שבבטי ישראל שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מדויק לבאר-שבע	11.8.19	12.8.19	13.8.19	14.8.19	15.8.19	16.8.19	17.8.19
עלות השחר	4:39	4:40	4:41	4:42	4:43	4:43	4:44
זמן טלית וחזיון	4:47	4:48	4:49	4:50	4:51	4:51	4:52
דיחה - הק חזרה	6:09	6:10	6:10	6:11	6:11	6:12	6:12
סיו"ק ק"ש לזית סגיא	8:42	8:43	8:43	8:43	8:44	8:44	8:44
סיו"ק ק"ש לחמא חט"א	9:23	9:23	9:23	9:24	9:24	9:24	9:24
חצות יום ו' וז'ל	12:46	12:46	12:46	12:45	12:45	12:45	12:45
מחול נדולה	13:20	13:20	13:20	13:19	13:19	13:19	13:19
סוף חמשה	18:22	18:21	18:20	18:19	18:18	18:17	18:17
שקיעה	19:30	19:29	19:28	19:27	19:26	19:25	19:24
צאת הכוכבים	19:47	19:46	19:45	19:44	19:42	19:41	19:40

ברכת הלבנה

החל ממוצאי ט' באב.

סוף זמנה ליל ט"ו באב עד השעה 23:44.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	דברים
הפטרה:	חזון ישעיהו
כניסת השבת:	19:12
יציאת השבת:	20:02
רבינו תם:	20:53

אורות הכשרות

אשר הפך בין רגע מרשע ערין שהסכים לפרוץ למקדש ולבזוז את כליו – לצדיק אשר מוכן למסור את נפשו במיתה משונה ויסורים נוראים ובלבד שלא להכעיס את בוראו! ומכאן הוכיח הרב זצ"ל, שגם לב ערל כיוסף משיתא זכה ליראת שמים כה מופלאה בעצם כניסתו הראשונה למקדש. והדברים מופלאים ומדברים בעד עצמם. ועל גודל השפעה זו של קדושת ירושלים היה מבכה רבי אליעזר, כמבואר בגמ' (ברכות ה, ב) שכאשר נכנס רבי יוחנן לבקרו וגילה זרועו, האיר בשרו את האפלה ששררה בבית מחמת יופיו – גליה לדדעיה ונפל נהורא, בכה רבי אליעזר ואמר: 'על האי שופרא דבלי בארעא קא בכינא', ובכו שניהם. ויש לתמוה על בכיה זו מה היא עושה, וכי יעלה על הדעת שבכו על יופי חיצוני. ברם כבר הרגיש המהרש"א (ס) בתמיהה זו וביארו, שצערם ובכיתם היה על זכרון חורבן ירושלים, שכן העיד רבי יוחנן שזכה ביופי של ירושלים, ובכה רבי אליעזר על הפסד זכרון ירושלים אשר אמור להסתלק עם פטירתו של רבי יוחנן שבדמותו הזכיר את מעלותיה של ירושלים. ולפי הנראה כל מעלותיה הנשגבות של ירושלים הנזכרים לעיל, וחוקי הטבע אשר לא שלטו בביהמ"ק, היו מחמת השכינה ששרתה בהם. וכה הם דברי הגמ' (סוכה נג, א) אודות הכרזתו של הלל הזקן בעיצומה של שמחת בית השואבה: 'אם אני כאן הכל כאן, ואם אין אני כאן מי כאן', ופי' רש"י (ס) שכלפי השכינה התכוון הלל. כלומר אם השכינה שורה כאן אזי 'הכל כאן', שכן הזוכה לחסות תחת כנפי השכינה אין פגעי הזמן והטבע יכולים לשלוט בו, וכדברי דוד המלך ע"ה בתהלים (כז, ד) 'גם כי אליך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי'. אבל אם אין אני כאן מי כאן, שכן עם סילוק השכינה מנהיג הקב"ה את עולמו בהסתר פנים תחת חוקי הטבע – אשר סבע בעולמו, וז"ש דוד המלך (ס) 'הסתרת פניך הייתי נבהל'. וזה עומק דברי האור חיים הק' המפורסמים אודות ההבדל שבין הניסים שהיו קודם מתן תורה, כדוגמת ניסי יציאת ישראל ממצרים שהתורה מרבה בתיאורם ומצווה לפרסמם 'למען תספר באוזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים' ועוד כהנה פסוקים רבים – לבין ניסים רבים ועצומים שהיו אחרי מתן תורה וחלקם אף היו גדולים מניסי יציאת מצרים, כמאמר הש"ס (חוליק ז, א) במעשה דרבי פנחס בן יאיר, עי"ש. ופירש האור החיים, שאחרי מתן תורה אין להתפעל כל כך מניסים על טבעיים, יען כי העוסק בתורה שולס הוא בחוקי הטבע כדבר הכתוב 'ויהי ערב ויהי בקר יום הששי', ובאור רש"י שם.

ועל כל המעלות הנשגבות הללו אשר נלקחו מאתנו עם 'סילוק השכינה', אנו מקוננים בבכיתנו לאורך כל הדורות – 'אוי לנו על גלות השכינה', 'אוי לנו על שריפת התורה'. ויה"ר שנזכה לבנין אפריון ואריאל במהרה בימינו, אמן.

בברכת אלוה ואלהינו

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

לשאלת רבים

אולמות האירועים בבאר שבע

עומדים תחת כשרות רגילה

למעט אירועים אשר בעלי האירוע

מבקשים השגחה צמודה

"מונפקת תעודה חד פעמית מטעם מחלקת מהדרין"

עם כל פרטי האירוע שהוא בהשגחת מהדרין

**אין אנו אחראים על אמירות למינהם
אלא רק בהצגת תעודה במקום האירוע**

בברכת יאכלו עניים וישבעו

אורות הפרשה

עמוד של אש מן השמים

'בעבר הירדן באר את התורה הזאת', 'בעבר הירדן' צירוף אותיות 'ברנה ירד עב', מבאר ה'בן לאשרי' לרמוז דאיתא במסכת ברכות בתשרי ובניסן היו נאספים המוני עם ישראל ל"ירחי כלה" לשמוע תורה מפי רב אשי, ובתוספות שם כתב שהמעמד היה נורא הוד 'ויקרא דאורייתא' מפני שהיה נראה לעיני כל העולם עמוד של אש יורד מן השמים וענני כבוד מקיפים את המוני לומדי התורה, וזהו הרמז 'בר(י)נה' של תורה 'ירד עב' ענני הכבוד.

גילוי אליהו הנביא

'בארץ מואב הואיל' עם התיבות גימטריה 'משה אליהו', מבאר ה'ברכה משולשת' לרמוז על מה שכתב בספר ילקוט ראובני שלכן נסמך פסוק 'הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא', לפסוק 'זיכרו תורת משה עבדי', ללמדנו שבכל דור ודור 'משה ואליהו' מסייעים ללומדי תורתנו הקדושה וכן מובא בשער רוח הקודש להאריז"ל, וכידוע על צדיקי הדורות שזכו פעמים רבות לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב.

הגאולה השלימה

'ואשימם בראשיכם', כתב רש"י נוטל את העונש מכם ונותנו בצוואר דייניכם. מבאר הצדיק מרעננה זיע"א 'דייניכם' הוא היצר הרע השטן הס"מ וכת דיליה, שהם אלו הדיינים שהחטיאו ודנו את ישראל בדינים קשים ומרים בגלות הנוראה הזאת, כדאיתא במסכת ברכות שהיצר הרע נקרא שופט ודיין, רשעים יצר הרע שופטן. ועל כן 'ואשימם בראשיכם' הקב"ה יתן את כל הדינים הקשים והרעים בצוואר דייניכם שעוונות בני ישראל יחולו על ראשו של היצר הרע שהוא זה שהחטיא אותם, ולכן כל העונשים יטיל אותם הקב"ה על 'דייניכם' שהוא השטן, ולנו ולכל בני ישראל יהיה אור ושמחה במושבותם ונזכה במהרה לגאולה השלימה.

לראות מראות אלוקים

'עיניך הרואות' עם התיבות והכולל גימטריה 'האור בג' עולמות', מבאר רבי יצחק הכהן הוברמן זצ"ל משה רבינו ע"ה גילה את עיניהם של ישראל לראות מראות אלוקים בחוש שאפילו בעולמות בריאה יצירה ועשיה, שנדמה לעין הגשמי שח"ו הם יש ונפרדים מאור קדושתו יתברך, זאת כדי שיהיה מקום ואפשרות לבחירה, כמבואר בספר התניא באמת גם המה כל העולמות כולם מלאים אור הקדושה כי זה כל קיומם וחיותם, אמנם כביכול הקב"ה בכוחו כל יכול להיות אל מסתתר, ואת אורו הגדול והנשגב אור קדושתו הבלתי בעל גבול יכול לצמצמו בגבול, ולהיות שני הפכים בנושא אחד.

נוצר תאנה יאכל פריה

'ואת יהושע ציויתי' גימטריה ויתקע שהוא 'תי"ו' ראשי תיבות 'תלמידך ישר ונאמן', או 'תלמידך יוצא ו'נכנס' מבאר ה'בן לאשרי' שעל כן זכה יהושע בן נון להתמנות להיות רועה ישראל תחת משה רבינו ע"ה שתקעתיו כיתד במקום נאמן. כמו שכתב במדרש רבה 'וידבר משה אל ה' לאמר, יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה', אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם, ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה, מה ראה משה לבקש את הדבר הזה יפקוד ה' אחר סדר נחלות, אלא כיון שראה שבנות צלפחד ירשו את אביהן, אמר משה הרי השעה שגם אני אתבע בה את צרכי, הרי אם בדין הבנות יורשות את אביהן, אף אני בדין הוא שיירשו בני את כבודי ויתמנו לרועי ישראל תחת, אמר לו הקב"ה 'נוצר תאנה יאכל פריה, בניך לא ישבו ועסקו בתורה כמו יהושע שעסק בתורה ושירתך וחלק לך כבוד הרבה, והיה משכים ומעריב בבית הוועד שלך ומסדר את הספסלים ופורס את המחצלאות, הואיל ויהושע שירתך בכל כוחו כדאי הוא שישמש את ישראל שאינו מאבד את שכרו שנאמר 'קח לך את יהושע בן נון' לקיים מה שנאמר 'נוצר תאנה יאכל פריה'.

מרכבה לשכינה הקדושה

'ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם, וידבר ה' אלי לאמר, איתא במסכת בבא בתרא בחידושי הגאונים שבעין יעקב בשם רבינו בחי"ל שלשון 'וידבר' הוא במדרגה גדולה יותר מלשון 'ויאמר', מבאר ה'ברכה משולשת' 'וידבר' גימטריה 'רכ"ב', שהוא נעשה מרכבה לשכינה הקדושה, 'ויאמר' גימטריה 'נזר', שהקדושה רק מקיפה אותו.

בטח באחד ואל תפחד

'ואת העם צו לאמור אתם עוברים בגבול אחיכם בני-עשיו היושבים בשעיר וייראו מכם ונשמרתם מאוד', צריך להבין לכאורה איפכא מסתברא אם בני עשו מפחדים ויראים מבני ישראל הרי שאין בני ישראל צריכים שמירה מהם ומדוע נאמר 'ונשמרתם מאוד', אלא מבאר הצדיק מרעננה זיע"א שהכוונה 'וייראו מכם' שהיה לעשו מידה רעה שהיו מפחדים ויראים מבני אדם ולא מהקב"ה, ועל כן ונשמרתם מאד שלא תיפלו חלילה במידה רעה זו שהם יכניסו בלבבכם יראה זרה לפחד מבני אדם ולא מה' יתברך, אלא בטח באחד ואל תפחד משום נברא שבעולם.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א
הלכות תשעה באב

ש - מהי סעודה המפסקת, ומתי זמנה?

ת - סעודה המפסקת היא הסעודה האחרונה שאדם אוכל בערב תשעה באב ואין בדעתו לאכול אחריה סעודת קבע, וזמנה היא אחר חצות היום עד השקיעה. אבל סעודה שאוכל לפני חצות, או אחר חצות ודעתו לאכול אחריה סעודה אחרת, אין חל עליה דיני סעודה המפסקת.

ש - במה צריך לזהר בסעודה המפסקת?

ת - סעודה המפסקת אוכלת בפת לחם ותבשיל אחד בלבד, אך אסור לאכול בה שני תבשילין שנתבשלו בשני קדרות אפילו היו שניהם ממין אחד. וכן יש להחמיר בשני מינים שנתבשלו בקדרה אחת, כגון תבשיל של כמה מיני ירקות. אולם אם דרך אותו תבשיל לבשלו בשני מינים יחדיו, כגון אפונים ובצלים וכדו', הרי זה נחשב לתבשיל אחד. ונוהגים לאכול תבשיל עדשים ובתוכו ביצים מבשולות, מפני שדרכו בכך והוא מאכל אבלים. ומותר לאכול עם התבשיל פירות וירקות חיים, אפילו כמה מינים. וכן יש לזהר שלא ישבו שלושה אנשים יחדיו בסעודה זו, כדי שלא יתחייבו בזימון. ונהגו לישוב על גבי קרקע (מרוצפת) או על גבי שרפרף שאינו גבוה טפח.

ש - אחר שסיים הסעודה וברכת המזון, האם מותר לאכול או לשתות?

ת - אף על פי שסיים סעודתו ובירך עליה ברכת המזון, מותר באכילה ושתיה עד סמוך לשקיעת החמה, אלא אם כן קיבל עליו בפירוש שלא לאכול אחריה כלום. וטוב להתנות בשעת הסעודה בפה או בלב, שאינו מקבל עליו התענית עד סמוך לשקיעת החמה.

ש - אלו דברים אסורים בתשעה באב?

ת - בתשעה באב אנו מצווים בחמשה עיוניים, ואלו הם: אכילה ושתיה, סיכה ורחיצה, תשיש המיטה ונעילת הסנדל. ונוספו עליהם איסורים ומנהגים שונים, כמו איסור תלמוד תורה, שאילת שלום, עשיית מלאכה, הנחת תפילין, ישיבה על גבי ספסל ועוד.

ש - האם נשים מעוברות ומניקות פטורות מתענית זו, כשם שהן פטורות משאר תעניות החורבן?

ת - אף על פי שתענית תשעה באב היא מצוות נביאים כשאר תעניות החורבן, מכל מקום החמירו בה יותר - כדין צום כיפור. לפיכך גם נשים מעוברות ומניקות בכלל זה, אף שהן מצטערות יותר משאר בני אדם. ועל כל פנים אם יש חשש סכנה להן או לולד, כגון שמרגישה חולשה רבה או שחוששת המניקה פן יזיק התענית לחלבה, ראוי לשאול פי הרופא והחכם.

ש - האם גם חולים וזקנים תשושי כח, חייבים בתענית זו?

ת - כשם שבשאר תעניות החורבן לא גזרו חכמים במקום חולי או צער גדול, כך הוא בתשעה באב. ועל כן חולה אפילו שאין בו סכנה, או יולדת תוך שלושים יום שהיא בחזקת חולה, או זקנים תשושי כח, המצטערים הרבה בתעניתם, פטורים מלהתענות. אולם נוהגים שהם מתענים עד כדי יכולתם, והיינו כל זמן שאין להם צער גדול באופן שאין לחוש לסכנה, והכל לפי ראות עיני הרופא והחכם.

ש - האם קטנים חייבים בתענית זו מדין חינוך?

ת - אמנם מעיקר הדין קטן פחות מגיל שלוש עשרה שנה לזכר ושתים עשרה שנה לנקבה, פטורים מלהתענות. מכל מקום נחלקו הפוסקים האם יש לחייבם בתענית שעות כל שהגיעו לגיל חינוך: יש אומרים שיש לחנכם בתענית שעות שאין בה חשש סכנה, ויש אומרים דלא שייך בזה דין חינוך הואיל ואנו מצפים שיבנה ביהמ"ק במהרה. ולפי הנראה, המחמיר בזה לחנך את בניו שהגיעו לגיל חינוך בתענית שעות, תבוא עליו ברכה, ובלבד שלא יביאם לידי חשש סכנה כלל.

ש - מהי רחיצה וסיכה האסורים בתשעה באב?

ת - רחיצה כל שהיא אסורה בתשעה באב, בין בחמין ובין בצונן. ואפילו להושיט אצבעו במים, אסור. ומכל מקום לא אסרו אלא רחיצה של תענוג, אבל רחיצה של מצוה או נקיון מותר. לפיכך יטול ידיו בבוקר כשקם משנתו או כשיוצא מבית הכסא עד סוף קשרי אצבעותיו, כדי להעביר רוח טומאה שבהם. וכן הכהנים נוטלין ידיהם כדרכם עד סוף פרקי הידיים, בטרם יעמדו לפני הדוכן. וכן המבשלות יבשלו כדרכן, אף על פי שמרטיבות את ידיהן. וכמו כן מותר להעביר במים כל לכלוך שעל גופו כגון טיט וכדומה. והוא הדין שמותר סיכה שאינה לשם תענוג אלא לצורך רפואה או העברת מיחושים, כגון מי שיש חטטין בראשו או שאר פצעים בגופו וצריך למרוח עליהם משחות ושמינים.

בשנה זו אין סעודה מפסקת
אלא עושים סעודה שלישית כרגיל

דברי רבני הקהילות

הרה"ג אורן נזרית שליט"א
רב ק"ק "יגדיל תורה" שכונה ו' הישנה
'ביקש רבי לעקור ט' באב שחל בשבת'

השנה - יחול תשעה באב בשבת חזון, ולכן נדחה הצום, ואנו צמים ביום ראשון שהוא י' באב. ובגמרא (מגילה ה, ב) אמרו: "ביקש רבי לעקור תשעה באב שחל להיות בשבת, אמר הואיל ואידחי אידחי, ולא הוודו לו חכמים". והנה בהתייחסות הנדרשת מאיתנו לאסון חורבן בית המקדש אנו מוצאים שתי בחינות: א. האבלות והצער על החורבן שאירע בעבר (וכביאור ה'נתיבות שלום' בשם 'פרי הארץ' שהבאנו בס"ד ב'אשיחה בחוקי' (דברים)). שאנו מתאבלים על עוונותינו שבגינו לא נבנה בית המקדש בימינו. ב. הצפייה וההשתוקקות לגאולה ולבנינו המחודש של בית המקדש בגאולה השלמה, כפי שאנו מבקשים ומתחננים בתפילה: 'ולירושלים עירך ברחמים תשוב', 'ובנה ירושלים עיר הקדש', 'ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים', 'הרחמן הוא יבנה בית המקדש ויחזיר העבודה למקומה במהרה בימינו'. ואף השאלה השניה שישאל האדם בבית דין של מעלה היא 'ציפית לישועה', דהיינו זוהי חובה נפרדת מלבד האבלות והצער על החורבן. לקוות ולהשתוקק שישב ה' שכינתו לעיר קדשו. והנה בכל שנה - ענין האבלות על בית המקדש מתחלק לשני תאריכים: שבת חזון ותשעה באב. ב'שבת חזון' הלא אסור להתאבל ולהצטער, ואזי בא לידי ביטוי חלק העבודה של ההשתוקקות והכמיהה לבנין בית המקדש, 'צמאה לך נפשי כמה לך בשר', 'צמאה נפשי לאלוקים לקל חי', ובשבת מגיע האדם לידי דבקות בבואר והשתוקקות לחסות בצל כנפיו ולשתות מנחל עדניו, ובתשעה באב הבא לאחר מכן - בא לידי ביטוי חלק העבודה של האבלות והצער. ממילא 'ביקש רבי לעקור תשעה באב שחל להיות בשבת', היינו לעשות לעיקר את חלק העבודה של ההשתוקקות והכמיהה ויותר בשנה זו על חלק האבלות והצער. אולם חכמים לא הוודו לו, לדעתם ענין האבלות והצער - הינו חלק חשוב ועיקרי שאי אפשר לוותר עליו, כדאמרו 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה', חייב אדם להרגיש את צער החיסרון של בית המקדש, להבין כי כאשר בית המקדש היה קיים - התקיים בעם ישראל 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' בתוך לבו של כל יהודי ויהודי, כל יהודי היה בבחינת מרכבה לשכינה הקדושה, ועתה שחסרנו כל אלה, ואנו נחזים בסבך הקשיים ובלבולי היצר הרע, טוב ורע משמשים בערבוביה, כמה נחלי דמעה עלינו לשפוך, כמה צער צריך למלא את לבנו. ורק על ידי כך שנחיה את זכרון המקדש בלבנו ונצטער על העדרו, נזכה ונראה בגאולה השלמה.

מה בין 'רבנו הקדוש' לשאר החכמים?

ובספר 'בני יששכר' (תמוז אב מאמר ג') ביאר מדוע דוקא 'רבנו הקדוש', רבי יהודה הנשיא, ביקש לעקור תשעה באב שחל להיות בשבת. הנה איתא בגמרא (שבת קה, ב) "אחד מבני המשפחה שמת - תדאג כל המשפחה", ובירושלמי (מו"ק פ"ג ה"ז) הוסיפו ואמרו שאם נולד בן זכר (באותה המשפחה) נתרפאה כל המשפחה, ואיתא במדרש (במדבר יג, ז) שבתשעה באב אחר חצות נולד משיח בן דוד, ממילא רבנו הקדוש שמוצאו משבט יהודה ממשפחת בית דוד (ע"י שבת נ, א), הרגיש בשבת בה חל תשעה באב, כיצד לאחר חצות 'נתרפאה כל המשפחה' בלידת משיח, אשר על כן ראה לעקור אבלות תשעה באב באותה שנה. אולם שאר החכמים לא הוודו לו, הואיל ולא היה מוצאם ממשפחת בית דוד, לא הרגישו בעצמם את בחינת 'נתרפאה כל המשפחה', ולדידם אין שום סיבה שלא לדחות את האבלות והצער ליום ראשון. לאור זאת, מבואר דבר נפלא: בירושלמי (כלאים פ"ט ה"ג) מסופר שיום שנפטר רבנו הקדוש, מעשה ניסים נעשה בו: ערב שבת היה, ונתכנסו כל העיירות להספידו, הניחוהו בקבוצות ואסיפות בני אדם להספד, הורידוהו לבית שערים ששם נקבר, ונתארך להם היום עד שהיה כל אחד ואחד מגיע לביתו וממלא לו חבית של מים ומדליק לו את הנר. אומר ה'בני יששכר' "ולדעתי היה זה בעבור שהוא בסברתו דחה אבלות של תשעה באב למען קדושת שבת וכבודו, והיה זה שכרו, שנדחתה השבת והמתנה מלבוא - בעבור כבודו". ומביא לידעתנו עצה נפלאה: כאשר ילמד האדם איזה לימוד בתורה ואינו מבין הדברים לאשורם, יהרהר בתשובה ויתמרמר על הגלות ויתפלל על הגאולה, על ידי זה תתעורר דעתו להתבונן ולהבין מה שלא ידע. יה"ר שנזכה ולתחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים ולגאולה השלימה ולבנין בית מקדשינו ותפארתינו במהרה בימינו אמן.

בברכת שבת שלום ואהבה
הרב אורן נזרית

מחשבה טובה מצילה חיים

ישראל היה בן יחיד לר' חיים ושרה, תושבי העיר קפושור שבהונגריה. שנים רבות ציפו לפרי בטן, וכאשר נולד סוף־סוף התמלא ביתם אור. הוריו השגיחו עליו בשבע עיניים, טיפלו בו במסירות אי־קץ, מתוך ציפייה לרווח ממנו נחת. הילד לא אכזב. הוא התקדם יפה בלימודיו, עד שגדל לבחור וחיפש ישיבה מתאימה. כעת ידעו ההורים כי יאלצו להיפרד מבנם למשך זמן רב. כמנהג הימים ההם, היו הבחורים נוסעים לאחת הישיבות המפורסמות, הרחק מן הבית. עד מהרה נמצאה ישיבה מוצלחת. זו הייתה ישיבתו של הגאון רבי יהודה אסאד, רבה של סרדהלי, מגדולי רבני הונגריה. קשה היה להורים להיפרד מבנם אהובם למשך זמן רב כליכך, אך גדולה הייתה תשוקתם שבנם יעלה במעלות התורה ועבודת הבורא, והמקום לכך הוא הישיבה. באותם ימים החלה להתפשט בעולם רוח ההשכלה. צעירים רבים, ובהם גם בני ישיבות, נסחפו במגמה שנשאה עמה הבטחה. ר' חיים חשש מאוד שבנו ייגרר אף הוא אחר ההשכלה. ישראל הבטיח בלב נרגש כי ישקוד על התורה ועל העבודה ולעולם לא יתפתה לרעות בשדות זרים. בכוא העת כבשו ההורים את חששותיהם, ונתנו לבנם את ברכת הדרך. בדמעות שהציפו את עיניהם הביטו אחר עגלת הנוסעים המתרחקת בדרך העפר, אל העיר סרדהלי שבסלובקיה. בימים ההם שירותי הדואר לא פעלו כהלכה. קרוב לשנתיים חלפו, ולהוריו של ישראל לא היה כל מושג אם הוא מסתדר בישיבה, לומד בשקידה, או שמא חלילה... מי יודע. המסר היחיד שקיבלו מבנם, באמצעות עובר אורח, היה שהגיע בשלום לישיבה. ישיב ר' חיים וערך מכתב ארוך לרבי יהודה אסאד, ובו ביקשו לכתוב לו בפרוטרוט על מצבו של בנו, הן בלימוד, הן ביראת שמים. גם אם האמת אינה משמחת, כתב, הוא מבקש בכל לשון של בקשה, לכתוב לו את כל האמת. במילים האלה סיים ר' חיים את מכתבו. שבועות עברו. בכל פעם שעברה מרכבת הדואר בעיר רץ אליה ר' חיים ושאל אם נתקבל מכתב מסרדהלי, אך המענה בושש לבוא. אט־אט החלה הדאגה לכרסם בליבו. דמיונו הציג לפניו תמונות קודרות. בעיני רוחו ראה את בנו נופל אל פיי־פחת. את שתיתקו של ראש הישיבה פירש כחוסר יכולת לכתוב לו את האמת. לעומתו, שרה הייתה חזקה באמונתה. כל העת ניסתה לעודד את רוחו של בעלה, אולם קולה לא נשמע באוזניו. ר' חיים שקע בעצב ובדכדוך. ליבו נקרע מכאב על בנו יחידו שנפל ככל הנראה בפח יקוש.

הרבנות והמועצה הדתית
באר שבע

תענית ט' באב 1951 שנים לחורבן בית שני

בשנה זו אין סעודה מפסקת
אלא עושים סעודה שלישית כמו בכל שבת

כניסת הצום

במוצש"ק פני השקיעה בשעה 19:31

יציאת הצום

ביום ראשון בשעה 19:53

הבדלה

בצאת הצום, בלי נר ובלי בשמים

משרדי המועצה הדתית

ברח' התלמוד 8

יהיו סגורים לקבלת קהל

ביום ראשון י' באב למעט קבלת לווית

בין השעות 9:00-10:30

ולאחר מכן יש לפנות לרב אברהם לורנר

054-4348735

המקוואות לנשים

יהיו סגורים במוצאי שבת קודש (ערב הצום)

ויפתחו ביום ראשון בערב (מוצאי הצום)

מהשעה 21:00 עד השעה 22:30

מקווה תורן

ברח' משעול דוד צבי פנקס 3 בשכ' י"א

טל. 08-6421054

יפתח ביום ראשון בערב (מוצאי הצום)

מהשעה 21:00 עד השעה 24:00.

בברכת

הפוך הקב"ה ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים ונזכה כולנו לגאולה השלמה ברחמים ולבנין

בית המקדש בב"א.

יהושע דמרי

ממונה המועצה הדתית

הצער והכאב הכריעו את האב. הוא נפל למשכב ונחלש מיום ליום. רופאים החזיקו אותו, ניסו לאבחן את מחלתו, ללא הצלחה. הם כינו את מחלתו 'מחלה מסתורית'. מצבו הידרדר מיום ליום, והרופאים קבעו כי לא יוכל להאריך ימים במצב כזה. שרה, שטיפלה בבעלה במסירות, שמעה על פרופסור מומחה המאבחן חולים במבט בלבד. מאמצים רבים עשתה, כדי להביא את הפרופסור לבדוק את ר' חיים. כאשר סוף־סוף בא המומחה הגדול, הביט בפניו של החולה, ומיד הרים את קולו: "מדוע הטרחתם אותי לבוא אל אדם שכבר נמצא בשערי המוות? חבל אפילו על הכסף לקניית תרופות בעבורו".

הפרופסור פנה לארוח את חפציו, ובאותו רגע נכנס הדוור אל הבית וקרא: "הגיע מכתב מסרדהלי!". עיניו העצומות של ר' חיים נפקחו לרגע. שרה פתחה את המכתב והחלה לקרוא:

"ידידנו הנכבדים, ר' חיים חזונו תחיה, ראשית עליי להתנצל מאוד על האיחור במענה למכתבכם, שבא בעקבות טרדותי המרובות בלימוד עם בחורי הישיבה וברבנות סרדהלי, ושוב אני מצטער על כך מאוד.

"לשאלתכם בקשר לבנכם, אין לי מילים לשבח את מעלותיו, כי הוא עולה ומשתבח מיום ליום, ועליו קראתי את הפסוק 'ישראל, אשר בך אתפאר'. אשרי ההורים שזכו לבן כזה, אשר אור של תורה ויראת שמים גם יחד קורנים מפניו".

על המכתב התנוססה חתימתו של רבי יהודה אסאד.

כשסיימה שרה לקרוא את המכתב הבחינה לפתע כי בעלה מקשיב בעיניים פקוחות לרווחה ופניו משתנות. בלי לחשוב פעמיים החלה לקרוא את המכתב שוב. לתדהמת כל הנוכחים, ובהם הפרופסור, חזרה אדמימות לחייו של החולה. הפרופסור הביט בו כלא־מאמין והחליט להישאר. לא עברה שעה קלה ור' חיים היה מסוגל לשבת על מיטתו.

הפרופסור החל להסתובב בחדר אנה ואנה, ממלמל לעצמו: "כיצד ייתכן שמת יקום לתחייה?...".

שרה הסבירה לרופא את הרקע למכתב. "מסתבר", אמרה, "כי מחלתו המסתורית של בעלי הייתה הגעגועים והחששות לבנו היקר. עתה, כאשר הגיע המכתב המיוחל המבשר בשורות טובות כליכך, מחלתו נעלמת מאליה".

אחוז התפעלות נפרד הפרופסור מהמשפחה, והודה כי המקרה גורם לו לשנות את דעתו על האמונה בבורא העולם, שכן רק אצל יהודים ייתכנו דברים כאלה.

כאשר הגיעו הדברים לאוזני ראש הישיבה רבי יהודה אסאד אמר, כי האירוע הזה ממחיש את דברי הפסוק "שמועה טובה תדשן עצם".

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימי ז"ל

שבת שלום

